

Ποταμοί. Μάκρης (Macra), "Αρνος, (Arno), "Ομβρος (Ombrone), Κλάνης (Chiana), Κρημάρας, ρυάκιον, τὸ ὁποῖον χύνεται σιμὰ τῆς Ῥώμης εἰς τὸν Τίβεριν· ἐδῶ ἔδειξε τὸ τῶν Ῥωμαίων Φαβίου γένος ἐνδοξότατον πατριωτισμὸν, ἀλλὰ σχεδὸν ἐξωλοθρεύθη.

Λίμναι. Τρασυμέννα (Lacus Trasimenus, Lago di Perugia): ὁ τόπος τῆς μάχης, ὅπου ἐδῶ ἐκτύπησεν ὁ Ἀννίβας τοὺς Ῥωμαίους ὠνομάζετο Ὀσσαρία. Οὐολσινία (Lacus Vulsoniensis, Lago di Bolsena).

"Ὀρη. Ἀπέννινα, τὰ ὁποῖα διακοῦν τὴν Ἰταλίαν ἐκ Βορρᾶ πρὸς Μεσημβρίαν εἰς δύο μέρη· ἀρχοῦνται ἀπὸ τὴν Λιγυσικὴν καὶ τελευτῶσιν εἰς τὸν πορθμὸν τῆς Σικελίας. Σώρακτος, ὄρος υψηλὸν χιονοσκεπαστον, ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος, πλησίον τοῦ Τιβέρεως.

Ποιότης τῆς Χώρας. Ἡ Τυρρήνία δὲν ἐξισοῦται εἰς τὴν εὐφορίαν μὲ τὴν Καμπανίαν, ἦτο ὅμως καλλιεργημένη καὶ καρποφόρος.

Πόλεις. 1) μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἄρνου καὶ Μάκρου. Λοῦνα, περίφημος λιμὴν μὲ καλὰ μάρμαρα εἰς τὰ πέριξ, εἰς τὰ ἀνατολικὰ πέρατα τῆς ἐπικρατείας τῆς Γενούας. Πείσα, ἐμπορεῖον· πλησίον αὐτῆς ἦσαν θερμὰ λουτρά, "Ἰδατα Πεισαῖα (Aquae Pisanae). Ἡ Αὐρηλία ὁδὸς ἔφθανεν ἕως ἐδῶ ἀπὸ τὴν Ῥώμην· 2) μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἄρνου καὶ Ὀμβρου. Λιμὴν Ἡράκλειος Λαθρωνίς (Λιτόρνος), γνωστὸς λιμὴν. Σήνα Ἰουλία (Siena), ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοὺς Γάλλους. Βετουλουία, πόλις· Σέλλαι Κουροῦλαι καὶ Βέσαι Πρετεξσάται ἔλαβαν τὴν ἀρχὴν τῶν ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους. 3) Ἀπὸ τοῦ Ὀμβρου ἕως τὴν λιμῆν Οὐολσινίαν· Κόσσαι, παρά τὸν ποτα-

μὸν Ἀλβέγναν, περίφημος λιμὴν, ἔκειτο εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Ἀργενταρίου. Κλούσιον, ἡ καθάδρα τοῦ Περσέννου, μία ἀπὸ τὰς δώδεκα παλαιὰς μητροπόλεις. Περουσία, ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸν Αὐγούσου εἰς τὸν Περουσιανὸν πόλεμον διὰ τὴν τοῦ Μ. Ἀντωνίου γυναῖκα, καὶ ἀπίσως κατηρημώθη. 4) Μεταξὺ Οὐλπιᾶς καὶ Τιβέρεως. Φερεντίνου, ἔθεν ἐκατάγετο ὁ Αὐτοκράτωρ Ὀθων. Φαλέριοι, μία ἀπὸ τὰς δώδεκα μητροπόλεις. Ἐδὼ διακωνίσθη ὁ Κάμιλλος ἐκ τῆς ἰσορίας τοῦ προδύτου διδάσκου. Ταρκυνία, ἡ πατρίς τῶν Ταρκυνίων, μία ἀπὸ τὰς δώδεκα παλαιὰς μητροπόλεις. Οὐήϊσι, (πλησίον τῆς ἕξου Φαρνεσίας), πόλις τῆς παλαιᾶς Ἰταλίας ἰσχυρωτάτη, καλὴ, καὶ μεγαλοπρεπής. Ἡ Ῥώμη ἔκαμε δέκα ἔτη εἰς τὴν πολιορκίαν καὶ πόρθησίν της· ἐπὶ τοῦ ἀφανισμοῦ αὐτῆς ἤγειραν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ μέγεθος καὶ τὴν κυριότητά των. Καίρεια, μία ἀπὸ τὰς δώδεκα παλαιὰς μητροπόλεις, ἦτο καθάδρα τοῦ Μιζεντίου· εἰς τὰ πέριξ αὐτῆς ἦσαν περίφημα λουτρά ἰομαζόμενα Καίρετανά. Κεντουμεκέλλα (Civita Vecchia), ὠραῖον ἀγροκήπιον τοῦ Αὐτοκράτορος Τραϊανου, καὶ λιμὴν ἀξιοθέατος.

Σημείωσις. Οἱ Τυρρῆνοὶ ἦσαν ἔθνος παλαιόν, ἐπιτήδειον, καὶ ἀκμάζον. Ἐμπορία καὶ θαλασποπλοῖα τοὺς ἐπλούτισαν· εἶχαν τέχνας καὶ ἐπισήμας πρὶν ἡμερωθῆν ἡ Ἑλλάς· οἱ Ῥωμαῖοι ἔλαβαν ἀπ' αὐτοὺς τὰς πλειοτέρας τῶν διαταγὰς· ὁ χαρακτήρ των ἔκλινεν εἰς τὸ μελαγχολικόν.

Β'. Ἡ Ἐντὸς Ἀλπεων Κελτικὴ, ἢ Γαλλία
Κισαλπίνα.

Ὄνομα. Ὄνομάζετο οὕτως εἰς διάκρισιν τῆς Ὑπὲρ τῶν

Ἄλπεων Κελτικῆς ἢ τῆς Πέραν τῶν Ἄλπεων Γαλλίας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ κάτοικοι ἔγιναν τῆς Ῥώμης πολῖται, καὶ ἐνταυτῷ ἐνε-
δύθησαν τὴν Ῥωμαϊκὴν Τόγαν ἢ τήβεναν, ὠνομάσθησαν καὶ
Τογάτοι, καὶ ἡ χώρα τῶν Γαλλία Τογάτα.

Περιοχὴ Περιελάμβανεν ὅλην τὴν ἀνωτέραν Ἰταλίαν,
ἢ τὴν παλαιὰν Λομβαρδίαν, ἐξαιρουμένης τῆς Σαυοΐας· μέ-
ρος τοῦ Τιρώλιου καὶ τῆς Κιραίνης, τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Ἰσρίας
καὶ τῆς μέσης Ἰταλίας, Φερράραν, Βονωνίαν, καὶ Ῥωμανίαν.

Ὅρια. Πρὸς Βορρᾶν, αἱ Ἄλπει· πρὸς ἀνατολὰς, ὁ
ποταμὸς Ἀρσίας· πρὸς μεσημβρίαν, οἱ ποταμοὶ Ῥουβίκων καὶ
Μάκρης· πρὸς δυσμὰς, ὁ ποταμὸς Οὐάρος.

Λίμναι. Οὐερβανὸς, Λάριος, Βήνακος, Σεβινός.

Ποταμοί. 1) Πάδος (Ρο), πηγάζει ἀπὸ τὰς Γοτθικὰς
Ἄλπει· καὶ χύνεται εἰς τὸ Ἰαδριατικὸν πέλαγος.
2) Ἄθεις (Adige, Etsch), ἔρχεται ἀπὸ τὸ Τιρώλιον,
καὶ χύνεται εἰς τὴν Ἰαδριατικὴν θάλασσαν. 3) Μεδόακος, δύο
ποταμοὶ (Brenta, Bacchiglione), καὶ οἱ δύο ἐκβάλλου-
σιν εἰς τὸ Ἰαδριατικὸν πέλαγος κατακτικρὺ τῆς σημερινῆς πό-
λεως Βενετίας. 4) Τίκινος ἢ Δουρίας, ἐκβαίνει ἀπὸ τὴν
λίμνην Οὐερβανὸν καὶ χύνεται εἰς τὸν Πάδον πλησίον τῆς
Παυΐας. 5) Ἀδδούας ἐκβαίνει ἀπὸ τὴν Λάριον λίμνην, καὶ
ὑπεράνω τῆς Κρεμώνης ἐμβαίνει εἰς τὸν Πάδον. 6) Ὀλλιος ἀπὸ
τὴν λίμνην Σεβινὸν εἰς τὸν Πάδον. 7) Μίγκιος ἐκβαίνει ἀπὸ
τὴν λίμνην Βήνακον, καὶ ἐμβαίνει καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Πάδον.
8) Ῥουβίκων πρὸς Βορρᾶν τοῦ Ἀρμίνου, μικρὸς ποταμὸς,
περίφημος εἰς τὴν ἰστορίαν τοῦ Καίσαρος· εἶναι τὸ σύνορον με-
ταξὺ τῆς κυρίως Ἰταλίας καὶ τῆς Κιταλπίνης Γαλλίας. 9)
Ρήνος· ἐπάνω εἰς νῆσον τούτου τοῦ ποταμοῦ, πλησίον τῆς Βο-
νωνίας συνεσάθη ἡ τριακιδρία τοῦ Ὀκταβιανοῦ, καὶ Λεπίδου

καὶ Ἀντωνίου. 10) Μάκρης, τὰ σύνορα τῆς Τυρρήνιας. Χύνεται εἰς τὰ ἀνατολικά περάτα τῆς ἐπικρατείας τῆς Γεούας εἰς τὴν Θάλασσαν. 11) Τρεβίας ἐκπηγάζει ἀπὸ τὰ Ἀπέννινα, καὶ χύνεται πλησίον Πλακεντίας εἰς τὸν Πάδον. Ἐδῶ ἐκτύπησε τὸ δεύτερον ὁ Ἀννίβας τοὺς Ῥωμαίους. 12) Οὐάρος τὰ ὄρια τῆς Ἰταλίας πρὸς τὴν Γαλλίαν. 13) Τίμανος, μεταξὺ Ἀκυληίας καὶ Τεργεσῶν, μικρὸς ποταμὸς, ὅς τις ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον ὀνομάζεται Τίμαο.

Ὅρη. Αἱ ὑψηλαὶ Ἄλπεις, αἱ ὁποῖαι εἰς τοὺς παλαιοὺς εἶχαν διαφορὰ ὀνόματα. Ἄλπεις Κιττίαι ἔκειντο ὑπεράνω ἀπὸ τὰς πηγὰς τοῦ Πάδου καὶ Οὐάρου. Ἄλπεις Γραΐαι, ὑπεράνω τοῦ Σεγούσιου. Ἄλπεις Πεννίαι, ὑπεράνω τῆς Αὐγούσης Πραιτορίας. Μακρότερα ἠκολούθουν αἱ Τριδεντῖναι Ἄλπεις, καὶ μεταξὺ τούτων πλησίον τῆς Οὐϊκεντίας αἱ Εὐγαναϊκαὶ Ἄλπεις. Περαιτέρω δὲ πρὸς Βορρᾶν, ὑπεράνω τοῦ Ἰουλίου Καρνικοῦ εἶναι αἱ Καρνικαὶ καὶ Ἰουλιακαὶ Ἄλπεις. πρὸς δυσμὰς αἱ Ράιτικαὶ, καὶ πρὸς ἀνατολὰς αἱ Νωρικαὶ Ἄλπεις. Οἱ ἀρχαιότατοι Ῥωμαῖοι ἐνόμιζαν ἀδιαβάτους τὰς Ἄλπεις. ἀλλ' εἰς τοὺς χρόνους τῶν Καισάρων ἐκατακευάσθησαν πολλοὶ δρόμοι ἐπάνω των.

Ποιότης τῆς Χώρας. Εὐθύς μετὰ τὸν δεύτερον Λιβυκὸν πόλεμον ὑπέπεσεν ὅλη ἡ Ἰταλία εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων. καὶ οὕσα γῆ ἀγαθῆ, καὶ ἐνταυτῷ καλλιεργουμένη ἔφθασεν εἰς μεγίστην ἀκμὴν. γεννήματα, ἔλαιον, αἶνος, διάφοροι ὀπώραι ἦσαν τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς καλῆς ταύτης χώρας. ἐκ δὲ τῶν ἐμφυλίων πολέμων, διαιρεθεῖσα εἰς τοὺς λεγομένους Βετεράνους ἔπαθε κάποιαν παρακμὴν. Ἐπειδὴ δὲ μέχρι τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος δὲν ἴδεν ἡ Ἰταλία ξένους ἐχθρούς,

ἀνέβη πάλιν εἰς τὴν προτέραν τῆς ἀκμῆν καὶ εἰς τοὺς χρόνους τῶν Καيسάρων.

Χῶραι.

α. Λιγυσιική.

Θέσις. Εἶναι ἡ σημερινὴ ἐπικράτεια τῆς Γενούας καὶ Λούκας.

Πόλεις. Νίκαια (Nizza), κτισθεῖσα ἀπὸ τοὺς Μασσιλιέρους ὡς προπύργιον ἐναντίον τῶν Λιγύων. Λιμὴν Ἡράκλειος Μονοίκου (Monaco), ἀξιοθέατος λιμῆν. Γένουα, ἐκ παλαιῶν ἤδη χρόνων ἐπίσημον ἐμπορεῖον. Λούκα. Ἐδῶ ἐπαραχρῆμαζεν ὁ Καῖσαρ εἰς τὸν Γαλλικὸν πόλεμον. Ἐπὶ τῆς ἐξουσίας τῶν Ῥωμαίων περιελήφθη ἡ Λούκα εἰς τὴν Τυρρήνιαν. Οἱ κάτοικοι, τοὺς ὁποίους ἔχυσαν πολὺ αἷμα οἱ Ῥωμαῖοι ἕως οὗ νὰ τοὺς ὑποτάξωσι περὶ τὸ 569 Α. Ρ, ἦσαν οἱ ἐπιτηδειότατοι Λίγυες, καὶ ἐπιάσθησαν ἀπὸ τὰς τέχνας καὶ ἀπὸ τὴν ἐμπορίαν ἐκ παλαιῶν χρόνων.

β'. Γαλλία ἢ Ἐντὸς Πάδου.

Πόλεις. Πλακεντία (Piazenza), ἀξιοθέατος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις. Πάρμα, ἀκμάζουσα πόλις, εἶχεν ἐξαίρετα πρόβατα. Ῥήγιον Λέπειδον (Reggio)· ἐδῶ ἀπεκεφαλίσθη ὁ Βρούτος, ὁ πατὴρ τοῦ φονεύσαντος τὸν Καίσαρα, διὰ προσαγῆς Πομπηίου τοῦ μεγάλου. Μουτίνη (Modena), περίφημος καὶ ὀχυρὰ πόλις, ἐκ τῆς ὁποίας ὠνομάσθη Μουταικὸς πόλεμος ὁ κατὰ τοῦ Μ. Ἀντωνίου, τοῦ μετέπειτα ἐνὸς τῶν τριανδρῶν. Βουωνία (Bologna), ἤκμασε μά-

λιστα εἰς τοὺς χρόνους τῶν Καισάρων. Ραουέννα, καλὴ πόλις μὲ ἐξαιρετοῦ λιμένα, ὅπου ὁ Αὐγούστος εἶχεν ἓνα σῶλον. Ἐδῶ διέτριβαν συχνάκις οἱ Καίσαρες, καὶ Θεοδοῦριχος, βασιλεὺς τῶν Ὄστρογόθων τὴν ἀποκατέστησε καθέδραν του κατὰ τὴν πέμπτην ἑκατονταετηρίδα· ἦτο δὲ καὶ ἄχυρόν φρούριον τῆς Ἰταλίας.

Σημείωσις. Ἀπὸ τοὺς κατοίκους ἦσαν ἐπισημότατοι οἱ Βύβιαι καὶ αἱ Δίγυες.

γ'. Γαλλία ἢ πέραν τοῦ Πάδου.

Πόλεις. Κρεμώνη, ἑκακοπάθησεν εἰς τὸν τελευταῖον ἐμφύλιον πόλεμον, καὶ εἰς τὸν Βιτελλιακόν. Μάντουα, καλλίστη πόλις· πλησίον αὐτῆς εἰς τὴν κώμην Αὐδῆν ἐγεννήθη ὁ ποιητῆς Οὐγγίλιος. Βεθριακόν (Caneto), ὅπου ὁ Βιτέλλιος ἔκαμε νίκην περίφημον κατὰ τοῦ Καίσαρος Ὀθωνος. Βέργομον (Bergamo), κτισθεῖσα ἀπὸ τοὺς Γάλλους· εἰς τὰ περίξ ἦσαν μεταλλεῖα κασιτέρου. Κῶμον (Como), τόπος τερπνὸς πλησίον τῆς Λατίου λίμνης.

Ἰνσουβροι, ἔθνος ἰσχυρόν.

Ἐπίσημοι πόλεις αὐτῶν ἦσαν. Μεδιόλανα καὶ Μεδιολάνιον καὶ Μεδιόλανον (Μιλάνο), παλαιὰ ἀξιοθέατος πόλις, καὶ μετὰ ταῦτα καθέδρα τῶν ἐπιστημῶν. Τίκινον, (Παυῖα), περίφημος πόλις· πλησίον αὐτῆς ἐκτύπησε κατὰ πρῶτον τοὺς Ῥωμαίους ὁ Ἀννίθας. Σεγούσιον (Σούσα), τόπος ἐπίσημος· ἐδῶ εἶχεν ὁ Κόττιος μικρὸν τι βασιλείου μὲ τὴν συναίνεσιν τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθησαν εἰς τοῦτο τὸ μέρος αἱ Ἄλπεις Κοττίαι· ἡ πρώτη πόλις ἦτο Αὐγούσα Ταυρινῶν (Torino).

δ'. Ἡ χώρα τῶν Ἐνετῶν.

Μικρὸν καὶ καλλιεργημένον ἔθνος εἰς τὴν σημερινὴν Βενετικὴν ἐπικράτειαν.

Πόλεις. Παταύιον, πατρίς τοῦ ἱστοριογράφου Λιβίου, μία ἀπὸ τὰς πολλὰς πλουσίας πόλεις τῆς Ἰταλίας. Ἀτρία (Adri), ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔλαβε τὸ ὄνομα ἡ Ἀδριατικὴ Θάλασσα κατὰ μετὰθεσιν τοῦ τ εἰς δ'. Ουηρών (Verona) μία ἀπὸ τὰς πολὺ καλὰς πόλεις τῆς παλαιᾶς Ἰταλίας, πατρίς τοῦ ποιητοῦ Κατούλλου.

ε'. Ἡ χώρα τῶν Κάρνων.

Τὸ σημερινὸν Φριώλιον, καὶ μέρος τῆς Κραίνης.

Πόλεις. Τεργέσαι (Triest), εἰς τὸν Τεργεσικὸν κόλπον. Ἀκυληΐα, τὴν ὁποίαν οἱ μεταγενέστεροι Αὐτοκράτορες ἀποκατέστησαν πρῶτον φρούριον κατὰ τῶν βαρβάρων.

ς'. Ἰς ρ ί α.

Αὔγουστος καὶ Τιβέριος ἤνωσαν ταύτην τὴν χώραν μετὰ τὴν Ἰταλίαν· εἶναι δὲ χερσονήσος.

Πόλεις. Πόλα, ἡ ἐφεξῆς Εὐσέβεια Ἰουλία· πλησίον αὐτῆς, τὸ ἀκρωτήριον Πολατικόν, καὶ αἱ Πυλλάριαι νῆσοι. Νεσάκτιον, ἡ ἐξωτάτη τῆς Ἰταλίας πόλις, εἰς τὸ σῶμα τοῦ Ἄρτια, ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ αἰγιαλοῦ τῆς χερσονήσου. Ὁ ποταμὸς φυλάττει ἀκόμη τὸ παλαιὸν ὄνομα.

Γ'. Μεγάλη Ἑλλάς.

Ὅρια. Πρὸς Βορρᾶν καὶ Δυσμᾶς, οἱ ποταμοὶ Σάγγρος καὶ Λεῖρις, οἵτινες τὴν ἀποχωρίζουν ἀπὸ τὴν μέσην Ἰταλίαν· πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολάς, τὸ Σικελικὸν καὶ Ἰόνιον πέλαγος. Περιεῖχε τὰς ἐφεξῆς χώρας.

α'. Καμπανία.

Ὅρια. Πρὸς Μεσημβρίαν, ἡ κατωτέρα Θάλασσα· πρὸς τὴν Λατίην, ὁ ποταμὸς Λεῖρις· πρὸς τοὺς Πίκεντας, τὸ Ἀθηναιὸν ἀκρωτήριον.

Ποταμοί. Οὐουλτοῦρνος, ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Καμπανίας. Κλάνιος, Κλάνις, ἢ Λίτερνον μεταξύ Καπύης, καὶ Κύμης.

Βουνά. Μασσικὸς καὶ Φαλαρνὸς ὁ αὐτὸς, ἐξηπλόνετο ἀπὸ τὴν Σινούεσσαν πρὸς Βορρᾶν καὶ ἀνατολάς. Ἐδῶ ἐγένετο οἶνος ἐξαιρετος. Οὔεσουῖον, τὸ γνωστὸν πυρίπνου ὄρος.

Ἀκρωτήρια. Μισσηνὸν, χωρεῖ εἰς τὸν Ποτιολικὸν κόλπον. Παλίνορον, ἄλλο ἀκρωτήριον ὄχι μακρὰν ἀπὸ τὸ πρῶτον.

Λίμναι. Ἀχερουσία μεταξύ Κύμης καὶ Μισσηνοῦ. Λουκρίνα ἢ Βαϊάνα μεταξύ Βαϊῶν· χῶμα ἐχώριζε ταύτην τὴν λίμνην ἀπὸ τὴν Θάλασσαν· εἶχεν ἐξαιρετα ὀψάρια καὶ πολύτιμα ὄσρεα. Αὐερνία, τῆς ὁποίας αἱ φαρμακεροὶ ἀναθυμιάσεις ἦσαν διαδύητοι.

Πόλεις. Καπύη, πολλὰ παλαιὰ, μεγαλοπρεπῆς πόλις· ἡ μαλθακὴ ζωὴ, ἡ ἀλαζονία, καὶ ἡ φιλοδοξία τῶν κατοίκων τῆς εἶναι γνωστὰ· αὐτοῦ ἐφθάρη ὁ στρατὸς τοῦ Ἀννίβα.

Νεάπολις, πάλαι ποτὲ Παρθενόπη, ἐπίσης παλαιά, ἀλλ' ὄχι ὡς ἡ Καπύη λαμπρά. Ἐδῶ εἶναι ὁ τάφος τοῦ Οὐγγιλίου. Ἡράκλειον φρούριον, 11000 βήματα μακρὰν ἀπὸ τὴν Νεάπολιν, κατεπορθήθη εἰς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, καὶ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Αὐτοκράτορος Τίτου ἐσχεσάσθη ἀπὸ τὸν φλογώσῃ πηλὸν τοῦ Οὐέσουϊου. Ἐκ τοῦ 1738 ἐξέσκεψαν ἀπ' αὐτὴν πολλὰς ἐπισημοὺς ἀρχαιότητας. Πομπηῖα σιμὰ τῆς εἰρημένης, παρὰ τὸν ποταμὸν Σάρινου, ἀφανίσθη ἀπὸ τὴν αὐτὴν πλημμύραν τοῦ Οὐέσουϊου. Ὡσαύτως καὶ αἱ Στάδαι, ἧτις ἐπορθήθη ἀπὸ τὸν Σύλλαν κατὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον. Ποτίολοι, εἶχε καλὸν ναὸν καὶ ἀμφιθέατρον· ἦτο ἀγαπητὴ ἀγορὰ τῶν Ῥωμαίων. Βαῖται, μεταξὺ Μισηνοῦ καὶ Ποτιύλων, εἰς ἓνα ἐξ αὐτῆς ἐπονομασθέντα κόλπου, εἶχε λιμένα, καὶ τὰ περιφήμα λουτρὰ, εἰς τὰ ὁποῖα ἐσύχραζαν διὰ τέρψιν οἱ Ῥωμαῖοι. Μισηνοῦ (Monte Miseno); ἀξιθέατος πόλις μὲ λιμένα κατασκευασθέντα ἀπὸ τὸν Καίσαρα Λῦγουσον· ἐδῶ ἐσεκεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Καίσαρος τὸ δεῦτερον μέρος τοῦ Καισαρικοῦ σόλου. Τὰ τερπνὰ χωρία τῆς ἔθελγαν πολλοὺς Ῥωμαίους νὰ καλλιεργῶσιν ἐδῶ ἀγροὺς. Εἰς ἓνα τούτων, κτῆμα ποτὲ τοῦ περιφήμου Λουκούλλου, ἀπέθανεν ὁ Αὐτοκράτωρ Τιβέριος. Κύμη, παλαιὰ πόλις, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐκατάγετο ἡ περίφημος Κυμαία. Σιδύλλα· ἐδῶ εἶχεν ὁ Κικέρων ἀγροκήπιον. Νώλα, πολλὰ ἀξιθέατος πόλις· ἐδῶ λέγουν ὅτι ἐφευρέθησαν κατὰ πρῶτον οἱ κώδωνες.

Σημείωσις. Ἡ Καμπανία ἦτο ἀπ' ὅλας τὰς Ἰταλικὰς χώρας ἡ πλουσιωτάτη καὶ εὐφορωτάτη.

β'. Πικεντία.

Ὅρια. Ἐκατοίκουν παρά τὸν αἰγιαλὸν τὴν ἀπὸ τοῦ ἀκροτήριου τῆς Ἀθηνᾶς ἕως τοῦ ποταμοῦ Σιλάριδος (Silaro) ἔκτεινομένην χώραν οὐ ἀνομαζόμενοι Πικεντες, καὶ πρέπει νὰ διακρίνονται ἀπὸ τοὺς Πικεντίνοὺς τοῖς πλησίον τῶν Οἰθρικῶν.

Πόλεις. Σάλερνον (Salerno)· οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ὠχύρωσαν, ἀφ' οὗ ἠρήμωσαν τὰς ἄλλας τῶν Πικέντων πόλεις.

γ'. Σαυνίτις.

Ἐπίσημον χωρίον εἰς τὰς δύο πλευρὰς τῶν Ἀπεννίνων.

Κάτοικοι. Οἱ Σαυνῖται οἱ αὐτοὶ καὶ Σαρνῖται ἦσαν ἔθνος πλούσιον καὶ ἀνδρείον, οἵτινες πολλὰ ἔτη πολεμήσαντες συνεχῶς μὲ τοὺς Ῥωμαίους, ὑπεδουλώθησαν τελευταῖον ἀπὸ αὐτούς. Μετ' αὐτῶν συμπεριλαμβάνοντο καὶ οἱ Ἰρπῖνοι καὶ Φρεντανοί.

Ὅρια. Πρὸς Βορρᾶν τοὺς ἀπεχώριζεν ἀπὸ τοὺς Μαρσούς καὶ Πελιγνοὺς ὁ Σάγρος· πρὸς δυσμὰς, ἀπὸ τὴν Καμπανίαν καὶ τοὺς Οὐλσκήρνοὺς ὁ Οὐουλτοῦρνος· πρὸς μεσημβρίαν ἐσυνόρευαν μὲ τοὺς Πικεντας· πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Ἀπουλίαν.

Πόλεις. Βενεουεντον (Benevento), παλαιὰ, ἐπίσημος πόλις. Καύθιον, ἔκειτο εἰς τὴν Ἀππίαν ὁδὸν μεταξὺ Καλλατερίας καὶ Βενεουέντου.

δ. Ἰ ρ π ῖ ν ο ι.

Ὅ ρ ι α. Ἐσυνώρευαν πρὸς μεσημβρίαν μὲ τοὺς Πίκεν-
τας· πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Ἀπουλίαν· πρὸς Βορρᾶν μὲ τὰ
Ἀπέννινα· πρὸς οὐσμὰς μὲ τὴν Σαυνίτιν.

Τόποι καὶ πόλεις. Ἡ Λίμνη Ἀμπακτία, τῆς ὁ-
ποίας αἱ φαρμακεραὶ ἀναθυμιάσεις ἦσαν διαβύητοι· ἐδῷ ἦτο ἡ
εἴσοδος εἰς τὸ ἄντρον τῆς Θεᾶς Μεμφίτιδος. Κόμψα
(Coppa), εἰς τὰ σύνορα τῆς Λευκανίας, πόλις τούτου τοῦ
ἔθνους περίφημοτάτη.

ε. Φ ρ ε ν τ α ν ο ί.

Ὅ ρ ι α. Τὸ ἔθνος τοῦτο ἔκατοίκει παρὰ τὴν ἀνώτεραν
θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Ἀτέρνου ἕως Φρέντου. Ὁ Τίφερ-
νος, ὁ Σάγγρος (Sangro), τὰ σύνορα μεταξύ Φρεντανῶν καὶ
Πελιγνῶν, καὶ ὁ Τρίνιος (Trigno) διέβαιναν ταύτην τὴν
χώραν.

Πόλεις. Αὔξουμον (I' Anziano), πάλαι ποτὲ
περίφημος πόλις. Τὸ Κλίτερνον καὶ τὸ Ἰζόνιον (Quas-
to d' Amone) ἦσαν παραθαλάσσιοι.

ς. Λ ε υ κ α ν ί α.

Ὅ ρ ι α. Ἡ χώρα αὕτη ἐξηπλόυετο παρὰ τὴν Τυρρηνικὴν
θάλασσαν μεταξύ τῶν ποταμῶν Σιλάριδος καὶ Λάου, παρὰ
δὲ τὸν Ταραντικὸν κόλπον μεταξύ τῶν ποταμῶν Βραδανοῦ καὶ
Συβάριδος· ὁ πρῶτος τὴν ἀπεχώριζεν ἀπὸ τοὺς Πίκεντας καὶ
Καλαβρούς· ὁ δεύτερος, ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Βρειτίων.